

Marsikateri rojak si je najbrže pomel oči, misleč, da prav ne vidi, ko je zadnji teden čital v "Proletarcu," da je urednik "Prosvete" Ivan Molek izstopil iz socialistične stranke...

Nezadovoljstvo s taktiko Thomasa utegne biti tehnični ali teoretični vzrok. Morda bi se lahko reklo, da je to le izgovor, pravi vzrok pa je podal Molek v člankih, katere je nekaj dni prej objavil v "Prosveti," in katerega je izrazil tudi v referatu pred zborom JSZ.

"Desetletja že imigranti rešujemo ameriška delavska vprašanja in v mnogih primerih celo vodimo politične in industrijske boje, toda uspehov je malo ali nič. Uspehov ni radi tega, ker se ameriška delavska masa ne briga za svoja vprašanja—in dokler se ne zdami velika masa ameriških delavcev, so vsa naša politična prizadevanja kapljica morja.

To so trpkne besede, ampak ne da se ugovarjati, da je veliko resnice v njih. O tem bi pisec teh vrst lahko marsikaj povedal iz skušenj in preizkušenj, skozi katere je šel kot dolgoleten urednik "Enakopravnosti."

Po našem mnenju s socialistično stranko, bodisi kakršna je danes, ali pa kakršna je bila pred petimi ali desetimi leti, ni nič narobe. Tudi drugim delavskim strankam, bile že bolj ali manj radikalno orientirane, ni posebnega očitati, razen da so šibke in do zdaj vedno neefektivne.

Ne zmotite se, ker je tako moder, temveč zato, ker že preko dvajset let živi v ozkem kontaktu z veliko maso naših ljudi in z njihovimi dnevnimi, aktualnimi problemi. Zato je vedno naglašal pomen napredne kulturne akcije, možnost aktualne političnega udejstvovanja pa je odložil na tisti čas, ko iz plasti ameriških mas vzide učinkovita delavska, farmersko-delavska ali progresivna stranka.

Naseljenec v tuji deželi je obtežen z enim velikim prokletstvom. Izživljati se ne more kot polno socialno bitje.

VATIKAN NE BO ZAVIRAL COUGHLINA

Glason zadnjih vesti iz Rima se Vatikan ne bo vmešaval v politično aktivnost radijskega pridigarja Coughlina, čigar politično kameleonstvo je največja nevarnost za predsednika Roosevelta pri jesenskih volitvah.

NAPREDEK

VOLUME I.

Cleveland, Ohio, August 5th, 1936

NUMBER 1.

Kaj je zdravje?

Piše Dr. F. J. Arch, gl. zdravnik SSPZ.

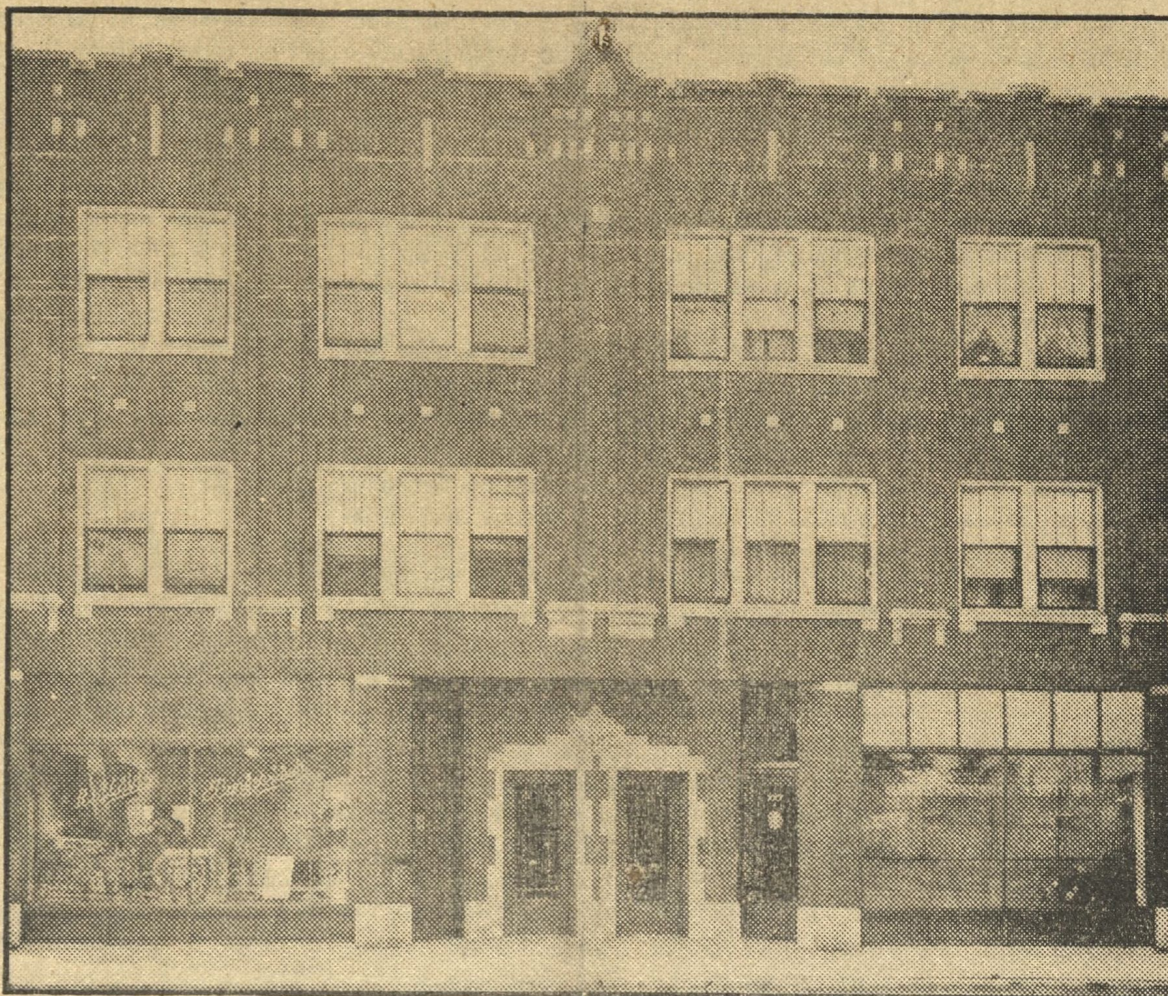
Pomen besede zdravje se je bolj spremenil v teku zadnjih dveh desetletij kot katerekoli druge besede, ki pride človeku trenutno na misel.

Zdravilstvo ni več zadovoljno edino s tem, da nudi pomoč za bolečine. Stari pojem, da je vsak človek, ki ni bolan, zdrav, je izgubil veljavo.

Ljudje niso več zadovoljni, da so prosti boleznim, temveč danes streme po krepi in obilni fizični vitalnosti. Oni danes razumejo, da človek, ki hoče veljati za zdravega, mora biti v posesti tolike življenske telesne energije, da je kos vsaki zahtevi za energijo, ki jo na njega stavi njegovo dnevno delo ali poklic.

Raztegnjene besede "zdrav" (Dalje na 2. str.)

Dom naše Zveze IV 78994

Poslopje SSPZ v Chicagu, kjer je glavni urad naše Zveze. V teku enega leta je Zveza dobila svoj dom in sedaj tudi svoje glasilo.

Naše lastno glasilo

Piše JOHN KVARTICH, gl. predsednik

Že na več konvencijah se je govorilo, da bi SSPZ dobila svoje lastno glasilo, toda prave volje ni bilo, da bi se ideja uresničila.

Deveta redna konvencija je zadevo zelo premišljeno vzela v pretres. Razumno je predvarila vse strani, materialne kot moralne, tega perečega vprašanja ter potem zaključila, da prične izdajati glasilo v obliki tednika.

Najdejo se med člani morda nekateri, ki s sklepom konvencije niso zadovoljni, ampak prepričan sem, da se bodo kmalu premislili ter prišli do prepričanja, da se je storilo tako kot zahtevajo najboljši interesi in koristi članstva in organizacije.

OKROG 3600 STEVILK PRVE IZDAJE

Prva izdaja "Napredka" se je tiskala v nakladi okrog 3600. Poslana je bila članom onih društev, ki so sporočila imena na glavni urad Zveze, kakor jim je bilo naročeno.

Grški premijer Metaxas je razglasil diktaturo pod pokroviteljstvom kralja Jurija II., potem ko je bil v deželi oklican generalni štrajk.

delovali za glasilo in za našo Zvezo, takšni bodo tudi naši uspehi.

Glasilo bo vršilo važno nalogo na izobraževalnem in kulturnem polju. Kot glasnik napredne in delavske misli bo agitator in borilec za ideje, za katere se je Slovenska Svobodomiselna Zveza zavzemala od vsega početka.

Naj vas ob tej priliki tudi opozorim na zaključek 9. redne konvencije za spremembo certifikatov iz načrta A na B. To je velik korak naprej, važen za članstvo in organizacijo.

Prva izdaja samostojnega glasila je v naših rokah. Upam in želim, da ga bo članstvo zvesto čitalo, nasledovalo v njem delo organizacije ter si ob njem krepilo duha za naš skupni napredak in uspeh.

SMRT SLOVITEGA FRANČOSKEGA LETALCA

V nedeljo je umrl v Parizu v starosti 64 let Louis Bleriot, ki je 25. julija 1909 prvi preletel morsko ožino med Francijo in Anglijo.

V akciji je zastopanih čez 30 naprednih društev. Splošen vtis je, da se bo vprašalo Etbina Kristana, starega pionirja delavske misli med Slovenci, da postane urednik revije, kadar ki si je nadela nalogo, da počasti spomin avtorja "Hlapca Jerneja" s tem, da ustanovi napredno delavsko revijo z imeni-

Civilna vojna v Španiji -- iskra, ki zaneti vojni požar?

Španski fašisti, ki so meseca februarja izgubili bitko na volišču, nakar je prišla na vladno krmilo koalicijska levičarskih strank, so pred dvema tednoma začeli s krvavo revolucijo.

Katera stran bo izšla zmagovita iz krvave borbe, danes ni mogoče reči. Nastala pa je resna nevarnost, da bo v borbi med demokracijo in fašizmom na Špankem padla tista iskra, ki zaneti vojni požar v Evropi, in ki bo prej ali slej—kakor v zadnji vojni—objel ves svet.

Vsa znamenja kažejo, da so španski fašisti dobro založeni ne samo z denarjem, ampak tudi z vsem modernim orožjem, ki ga pozna moderna vojna tehnika, zlasti z bombnimi aeroplani.

Že več let so smatrali opazovalci mednarodne politike tri točke na obli kot največjo opasnost za mir sveta: homatiji v Avstriji, Danzing in na napetost med Sovjetsko unijo in Japonsko na Daljnem vzhodu.

JOHN L. LEWIS, DINAMIČNA SILA NA AMERIŠKI POZORNICI

Ker se unijski birokratje pri Ameriški delavski federaciji niso hoteli zganiti, da bi organizirali delavce v industriji jekla in železa, je John L. Lewis, predsednik United Mine Workers, pridobil na svojo stran še 11 drugih velikih unij, ki so vključene v Federacijo, organiziral Odbor za industrijsko organizacijo in poslal organizatorje v vse centre te velike in-

"Napredek" je tretje glasilo SSPZ

Eden izmed vodilnih duhov v organiziranju SSPZ je bil pokojni Martin Konda. On je v Chicagu izdajal list "Glas Svobode," ki je Zvezi služil za glasilo iz z a njene ustanovitve 1909, pa do 1925, ko je dnevnik "Enakopravnost" postal njeno glasilo, glasom sklepa konvencije, ki se je prej šlo vršila v Clevelandu.

Črta civilne vojne je strogo potegnjena. Na eni strani se borijo pod praporom fašizma fevdalni veleposestniki in kapitalisti, predstavniki stare armade in cerkve, skratka vsa reakcija, na drugi strani pa so delavci in kmetje, združeni v znamenju demokracije in svobode.

Kakšne načrte ima Lewis za bližnjo bodočnost, se danes v ameriški javnosti veliko ugiba. Mnogi so trdno prepričani, da je

(Dalje na 2. str.)

